

הודעה לעיתונות

מינכן, ה-14.05.2025

המחבלים שביצעו את מתקפת הטרור במינכן ב-1972 לא צפו באירועים בטלוויזיה הפרויקט לבחינה מחודשת של מתקפת הטרור באולימפיאדת מינכן מפריך מיתוס נפוץ על סמך בדיקת המקורות. בניגוד למה שנהוג היה לחשוב במשך שנים רבות, המחבלים בכפר האולימפי לא יכלו לצפות בשוטרים המתמקמים על הגגות.

גברים הלבושים בבגדי ספורט וחמושים בנשק כבד מטפסים על גגות הכפר האולימפי. מבטם ממוקד בדירה ברחוב קונולי 31, שם מחבלים פלסטינים מחזיקים ספורטאים ישראלים כבני ערובה. הסצנות האלה נמנות עם התיעוד החזותי המוכר ביותר של מתקפת הטרור באולימפיאדת מינכן ב-5 בספטמבר 1972. הטלוויזיה שידרה את התמונות בכל רחבי העולם. לאחרונה, הסרט "5 בספטמבר" שהיה מועמד לאוסקר זכה בפרס הגרמני לסרט הטוב ביותר, עסק באופן נוקב בתפקידם של עיתונאי ABC שדיווחו בשידור חי בשעת המתקפה וסייעו למחבלים לזכות בתשומת לב מהדהדת.

הסרט גם מצביע על אחד הנרטיבים הנפוצים ביחס למתקפת הטרור שהיו קיימים במשך עשרות שנים: המחבלים כביכול ראו על גבי מסך הטלוויזיה את כל מה שהצופים יכלו לראות. לכאורה, המחבלים צפו בשידור חי שהמשטרה התכוונה להסתער עליהם. מיתוס זה כולל גם את הטענה שכאשר המשטרה הבינה זאת, היא הסיגה את כוחותיה וחזרה בה מניסיון החילוץ.

במסגרת פרויקט המחקר "מתקפת הטרור באולימפיאדת מינכן 1972: בחינה מחדש", הכולל ועדה בינלאומית של היסטוריונים הפועלים בה באופן וולונטרי וכן חוקרים במשרה מלאה מהמכון להיסטוריה בת זמננו מינכן-ברלין, אפשר היה להוכיח כי כלל לא היה מקלט טלוויזיה בדירה ברחוב קונולי 31. ממצא זה אושר על ידי כמה מקורות שנבדקו על ידי ההיסטוריונים מהמכון, אדריאן האני, דומיניק אאופלגר ולוץ קרלר. ([קישור לדוח המחקר האני/אאופלגר/קרלר](#))

אמנם, היו טלוויזיות בכפר האולימפי, אך הן היו ממוקמות בעיקר באזורים המשותפים ולא היו חלק מהציוד הסטנדרטי בחדרי השינה והמגורים של הגברים. תוכניות הקומה של משרד האדריכלים שתכנן את הכפר האולימפי מראות כי לא תוכננו חיבורים לטלוויזיה בבניין ברחוב קונולי 31. הדבר ניכר מהמקורות המשטריים בצורה ברורה אף יותר: בתצלומים הרבים שצולמו על ידי חוקרי הזיהוי הפלילי בדירה לאחר האירועים לא נראים מקלטי טלוויזיה או רדיו. זאת ועוד: ב"דו"ח זירת הפשע", דו"ח משטרת בן 25 עמודים, רשומים בקפידה כל הפריטים שהיו בדירה. הרשימה כוללת רדיאטורים, שקעים, ארונות, שידות לצד המיטה, מנורות קריאה, מברשות גילוח, תפוחים ואף חטיפי צ'יפס מתפוחי אדמה. ב"דו"ח אינם מוזכרים מקלטי טלוויזיה או רדיו.

אם כן, מהו מקורו של אותו נרטיב? ההיסטוריונים מצאו כמה רמזים לכך: ספורטאים שישבו מול הטלוויזיה בכפר האולימפי בעת המתקפה ככל הנראה תהו בעצמם האם גם המחבלים יכולים לצפות באירועים בטלוויזיה. בנוסף, כתבים של רשת ABC האמריקנית דיווחו כי המשטרה פרצה לחדר הבקרה של התחנה והנחתה אותם לכבות את המצלמות. בערך באותו הזמן, השוטרים קיבלו הוראה לסגת מהגגות. בסרט "5 בספטמבר" רגעים אלה מוצגים באופן דרמטי.

מתקפת הטרור באולימפיאדת מינכן 1972: בחינה מחדש

בדיקת המקורות המשטרתיים העלתה כי סמיכות האירועים הייתה מקרית בלבד. המשטרה חזרה וביקשה מכתבי ABC לכבות את מצלמותיהם לכמה שעות הואיל ולמשטרה לא היה כל עניין בשידור חי של מבצע חילוץ מורכב כל כך.

אולם, לנסיגת השוטרים מהגגות היו סיבות נוספות: באותם רגעים, שר הפנים של גרמניה הנס-דיטריך גנשר היה בדרכו עם מפקד המשטרה מנפרד שרייבר ושר הפנים של בוואריה ברונו מרק כדי לנהל משא ומתן מחודש עם המחבלים סמוך לדירה. מבדיקת קשר הרדיו של המשטרה עולה כי המטרה הייתה למנוע מהמחבלים לגלות שהשוטרים נמצאים על הגגות ולמנוע את סיכון חייהם של הפוליטיקאים.

"ועדת ההיסטוריונים הבינלאומית מתייחסת ברצינות למשימה לחקור לעומק כל פרט ופרט לגבי מתקפת הטרור האכזרית של ספטמבר 1972", אומר פרופסור מיכאל ברנר, חבר בוועדת ההיסטוריונים. "הממצאים של הבחינה המפורטת שערכנו ביחס לכל החפצים שהיו בחדרים בעת המתקפה מראים בבירור כי יש לערוך רביזיה לכמה הנחות שהיו מקובלות שנים ארוכות במחקר ובדעת הקהל."

"סביר להניח שהשאלה האם למחבלים הייתה טלוויזיה לא השפיעה ישירות על האירועים", אומר פרופסור אנדראס וירשינג, מנהל המכון להיסטוריה בת זמננו. "אף על פי כן, זוהי דוגמה לנרטיב נפוץ מאוד שפשוט לא הוטל בו ספק במשך עשרות שנים. זוהי חובתנו לחקור הכול, את כל האמיתות כביכול, ובמידת האפשר לאשש או להפריך אותן על סמך המקורות."

השחזור המדויק ביותר של אירועי ה-5 בספטמבר הוא אחת המשימות העיקריות של פרויקט המחקר. וירשינג: "עלינו לבחון היטב את אירועי ה-5 וה-6 בספטמבר. עלינו לשחזר בקפידה את השגיאות שעשו רשויות הביטחון והפוליטיקאים הגרמנים ואת כשלון המבצע המשטרתי במינכן ובפירסטנפלדברוק, שהסתיים במותם של כל בני הערובה ושומר גרמני אחד."

ועדה בת שמונה היסטוריונים וכן חוקרים מהמכון להיסטוריה בת זמננו החלו בספטמבר 2023 בחקר מתקפת הטרור באולימפיאדת 1972, לרבות האירועים שקדמו לה והשלכותיה. הפרויקט נערך מטעם המשרד הפדרלי הגרמני לענייני פנים ומולדת, וממצאיו יתפרסמו בדו"ח שיוגש למשרד הפדרלי ובספר עיון מחקרי. הפרויקט יימשך עד סוף שנת 2026. [מידע נוסף על שאלות המחקר](#) זמין באתר האינטרנט.

מחלקת יחסי ציבור: טינה אנגרר, מחלקת המחקר "מתקפת הטרור באולימפיאדת מינכן 1972", המכון להיסטוריה בת זמננו מינכן-ברלין, Leonrodstraße 46 b, 80636 München

טלפון: [+49 89 4111 501 14](tel:+4989411150114)

דוא"ל: angerer@ifz-muenchen.de